

NOVADNIEKS

SESTDIEN,
1991. gada 16. februārī

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

Nr. 19 (6178)
Maksā 10 kap.

ZIŅAS

Pasaule

Maskavas sabiedrībā lielu rezonansi radījusi ziņa, ka Krievijas parlamentā atrasta noklausīšanās aparātūra, ko it kā uzstādījusi Valsts drošības komiteja. Kāds VDK darbinieks, kurš lūdzis presē neminēt viņa vārdu, teicis, ka tas neesot VDK roku darbs, jo viņa «firma» tik rupji un primitīvi noklausīšanās aparātūru neuzstādot.

Apgrozībā parādījušās jaunā parauga 100 un 50 rubļu banknotes. Maskavā melnajā tirgū tās pārdod attiecīgi par 110 un 55 rubļiem.

Republikā

Daugavpils rajona laikraksts «Avangards» ziņo, ka Daugavpils pilsētas darba kolektīvos notiek naudas vākšana palīdzības sniegšanai OMONam. LKP pilsētas komitejas ideoloģiskās komisijas priekšsēdētāja vietnieks A. Kiričenko apgalvojis, ka šo akciju neviens nav organizējis. Ziedojumu vākšana sākusies patvaļīgi pēc tam, kad LKP pirmorganizāciju sekretāru padomes sēdē parādīta pusotras stundas gara videofilma par «melnajām beretēm», kuru uzņēmusi vietējās karaskolas kinostudija.

Rajonā

Stabulnieku pašdarbnieki citīgi gatavoja savu kolhoza atskaites sapulci, jo iztikas bez vieskoncerta. Meitenes Kristīnes Leikuces vadībā loka balsis vokālajā ansambli, Marija Indāne pieslēpējuno dejojāšu soli, bet Juris Ruļuks kopā ar Ilonu un Zīgmaru gatavo jaunu programmu.

Jautri pavadīja Metem Aglonā. Seit Ciriša ezera krastā notika vizināšanās ar zirgiem kamanās un ar ragaviņam. Liesmoja ugunskurs, bija gan tēja, gan cepti kartupeļi, gan zirņi. Par možu garšāstāvokli šajā aizgavēņa dienā gādāja gan skolotāji, gan kultūras nama darbinieki.

Rožupes ciema bibliotēka skatāma izstāde, kas stāsta par mūsu novadu senajās pastkartēs. Tā ir ceļojoša izstāde no Preiļu vēstures un lietiskās mākslas muzeja fondiem.

Notika Preiļu pilsētas padomes prezidija sēde, kurā padomes priekšsēdētājs un pastāvīgo komisiju pārstāvji pārrunāja jautājumus, kas jāiekļauj izskatīšanai pilsētas padomes sesijā 26. februārī. Tātad — apstiprinās pilsētas budžetu, deputāti noklausīsies pilsētas izpildkomitejas priekšsēdētāja J. Brica atskaiti.

Apgādā „Lingva”

Daudzi, kuri ir bijuši Līvānos, pilsētas centrālajā laukumā, blakus automašīnu stāviņam, bus ievērojuši gliutu kiosku ar uzrakstu «Lingva». Tajā pārdod dienviņu augļus. Arī pašlaik, kad

ir ziema.

Kooperatīvs «Lingva» uzņēmies rūpes par līvāniešu apgādi augu gadu ar augļiem un dārzeņiem, kurus pēc liguma saņem no Moldovas. Ilgāku laiku kioskā

Depolitizējušies

Līvānu eksperimentālajā biokīmiskajā rūpnīcā vēl pirms pāris gadiem darbojas viena no lielākajām un aktīvākajām partijas pirmorganizācijām rajonā — tā apvienoja 85 PSKP biedrus. Komunistu sekretārs toreiz bija uzņēmuma centrālās laboratorijas

vadītājs Guntis Udovskis.

Tagad, pajautāts par partijas pirmorganizāciju, viņš atbildēja: — Partijas pirmorganizācijas rūpnīca nav jau ilgāku laiku. Visi toreizējie komunisti, ieskaitot mani — sekretāru, esam depolitizējušies. Vairs neticam PSKP

PSRS galvaspilsētā turpina izplatīties baumas, ka netiešā naudas reforma turpināsies. Savdabīgu lēmumu esot pieņēmuši Maskavas mafijas barveži. Ja ierēdnis, kurš televīzijā apgalvoja, ka 25 rubļu banknošu apmaiņas nebūs, un zvērēja, ka pretējā gadījumā viņam varēsot nocirst roku, būs melojis, tad mafija viņam roku patiešām nocirtīsot — principa pēc.

PSRS prokuratūra izplatījusi informāciju par noziegumiem pret apkārtējo vidi 1990. gadā. No tās izriet, ka dabas aizsardzības likumdošana pērn pārkāpta 26 tūkstoši reižu un tikai tiešie zaudējumi, kas radušies apkārtējai videi nodarīto kaitējumu rezultātā, sasniedz 24 miljonus rubļu.

Lietuvā notika aptauja, kurā republikas iedzīvotāji izteica savu attieksmi pret savas valsts nākotni. Par brīvu un neatkarīgu Lietuvu izteikusies 2 miljoni 27 tūkstoši 254 cilvēki jeb vairāk nekā 90 procenti no tiem, kas bijuši ieradusies balsošanas iecirkņos. Pret Lietuvas neatkarību balsojuši mazliet vairāk nekā 147 tūkstoši cilvēku. Pavisam aptaujā piedalījās gandrīz 85 procenti Lietuvas iedzīvotāju. Komentējot aptaujas rezultātus, Vītaurs Landsbergis teicis: «Šis plebiscīts parādīja tautas gribu, un apstrīdēt vai izmainīt tautas gribu nav tiesību nevienam».

Latvija no PSRS šogad saņems apmēram 4800 vieglās automašīnas (par 2000 mazāk nekā pērn). Gandrīz puse no šī daudzuma tiks realizēta pēc PSRS un Latvijas Republikas valdību mērķsadales vai saskaņā ar Latvijas valdības lēmumiem. Valdība nolēmusi lielāko daļu vieglo automobiļu pārdot lauku iedzīvotājiem — pārsvarā zemnieku saimniecībām, sadales un pār-

dales funkcijas uzticot Tautas deputātu padomju izpildkomitejām. Arī ar automašīnu sadali daudz bērnu ģimenēm, pensionāriem un kara veterāniem turpmāk nodarbosies izpildkomitejas.

Tuvākajā laikā ievērojami dārgākas kļūs somas, apavi un citi izstrādājumi no ādas, jo 4—10 reizes pieaugušas izejvielu cenas.

Kultūras un finanšu ministrijas izstrādājušas kopīgu lēmuma projektu par kultūras darbinieku algu paaugstināšanu — vidēji par 45—50 procentiem. Algu paaugstinājumā iekļauta arī 66 rubļu kompensācija. Par augstiem sasniegumiem darbā kultūras iestāžu vadītāji iegūs tiesības noteikt saviem darbiniekiem piemaksas 50 procentu apmērā no viru algas.

Daudzi rajona iedzīvotāji noslēdz līgumus ar sagādes organizāciju par otrreizējo izejvielu, lauksaimniecības produkcijas pārdošanu ar noteikumu, ka pretpārdošana varēs iegādāties autoriepas. Produkcija sagādāta, bet līgumslēdēja otra puse autoriepas nevar piedāvāt. Kā paskaidroja sagādes kantorī, tad autoriepas, ko mūsu rajonam vajadzēja saņemt vēl pagājušajā gadā, neiedalot Rīgā.

Vai augstās mēbeļu cenas ir atbaidījušas pircējus? Dažus — noteikti! Jo daudzu ģimeņu sapnis — guļamistabas iekārta «Brigita» tagad maksā tuvu 4 tūkstošiem rubļu. Rēzeknes mēbeļu kombināta piedāvātais atpūtas stūrītis (samta) tagad maksājot 7515 rubļus. Dārgas mēbeles pienākot no Valmieras kombināta.

Un tomēr arī dārgās mēbeles iedzīvotāji pērk. Lielā mērā mēbeles sadārdzina arī ar likumu noteiktais uzcenojums par to atvešanu no mēbeļu kombinātiem un pārdošanu — 25 procenti. Par to, ka minētais atpūtas stūrītis tiks atvests no Rēzeknes uz Preiļiem un pārdots, piercejam jāpiemaksa 1,5 tūkstoši rubļu līdzniecības organizācijai. Rūpnīcas cena — 6000 rubļu. Varbūt izdevīgāk piercejiem pašiem slēgt līgumus ar ražotājiem?

brīvā pārdošanā bija āboli, tagad — skaistas un lielas vinogas. Cena, tiesa, samērā augsta — 7 rubļi kilogramā, bet prece uz goda. Un cilvēki pērk. Jo veikalā vinogu nav, ne par valsti, ne līgumcēnām.

P. DAUGULIS

ideāliem, bet jo sevišķi — tie praktiskajai darbībai, kura ir pretstatā tautas interesem un centieniem.

Runā, ka viena mūsu darbiniece PSKP rindās vēl sastāvot. Taču uzņēmumā ne partijas pirmorganizācijas, ne šūniņas nav.

I. AIZKALNS

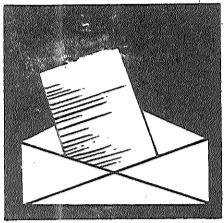
Pēc valdības lēmumiem, kas virzīti uz to, lai mātēm būtu iespējams bērnus audzināt mājās, nevis sūtīt uz sabiedrisku iestādi — bērnudārzu, daudzas ģimenes no bērnudārzu pakalpojumiem jau atteikušās.

Piemēram, Preiļu pilsētas 2. bērnudārzu pašlaik apmeklē tikai 50 bērni. Šo pirmsskolas iestādi apkalpo 28 darbinieki! Preiļu pilsētas izpildkomitejas priekšsēdētāja J. Brica viedoklis ir viennozīmīgs — ja tuvākajā laikā bērnudārzs netiks noslogots pilnīgi, tad, iespējams, to nāksies pārprofilēt par Preiļu vidusskolu «fililāli» jaunāko klašu skolēniem.

ATTĒLA: dzied Vaivodu-Kārķļu ansamblis. Ieskats rajona folkloras ansambļu skatē sniegts 3. lappusē. Jāna SILICKA foto

Cienījamā „Novadnieka” redakcija!

Dzīvoju tālu no dzimtās Latgales, tāpēc gaidu „Novadnieku” ar nepacietību, jo tas man stāsta par dzimtajām vietām, cilvēkiem, notikumiem. Tādēļ ar bažām uzzināju, ka draud apstāties avīzītes izdošana sakarā ar cenu pieaugumu poligrāfiskajiem pakalpojumiem. Tomēr ceru, ka var atrisināt šo jautājumu gan Jums, gan mums, lasītājiem, vēlāmā virzienā:

1. Var samazināt avīzes iz-

došanu no 3 līdz 2 reizēm nedēļā.

2. Var palielināt parakstāmās avīzes 1 eksemplāra cenu.

Ja tomēr neizdosies atrisināt šo jautājumu vēlāmā virzienā un avīze slēgs, tad mēs, lasītāji (ceru, ka tā domā arī daudzi citi), atsakāmies no savas naudas par labu redakcijas darbinieku algām.

M. GROZA
Valkas rajona Smiltene

REDAKCIJAS PIEBILDE. Latgales vietējo avīžu liktenis joprojām nav skaidrs. Pēdējā sanāksmē izdevniecībā «Avīze» kaut kādu konkrētu risinājumu atrast neizdevās, tāpēc pašreizējo situāciju var raksturot ar vārdiem: «Paliīdzība slīcējiem ir pašu slīcēju rokās».

Paldies vēlreiz tiem labajiem cilvēkiem, kas mums ziedo kaut dažus rubļus no saviem ienākumiem. Diemžēl tie mums var maz li-

dzēt (mūsu «budžeta deficīts» šogad pārsniegs 100 tūkstošus rubļu), jo līdz 10. februārim neviens rajona uzņēmums, saimniecība vai organizācija redakcijai nebija pārskaitījusi vēl ne kapeiku. Gluži otrādi — daži uzņēmumi nav norēķinājušies pat par publicēto reklāmu vai sludinājumu.

Mēs turpinām meklēt izeju. Un viens no variantiem, ko apsveram, ir lasītāja ierosinātais, proti —

samazināt avīzes izdošanas biežumu no 3 līdz 2 reizēm nedēļā vai arī laikrakstu izdot uz 8 lappusēm vienreiz nedēļā, tādējādi samazinot izdevumus par papīru un poligrāfiskajiem pakalpojumiem par vienu trešdaļu. Var, protams, palielināt arī laikraksta viena numura cenu.

Kā labāk rīkoties, lai izdzīvotu un neciestu arī jūs, cienījamie lasītāji, intereses? Uzrakstiet! Gaidīsim jūsu priekšlikumus.

gribu. Ļeņina un pārējie komunistu pieminēti ir lielnieku koloniālpolitikas uzspiesti.

Kompartijai un militārpersonām, kas Preiļos apsargā Ļeņina pieminekli, būtu jāsaprot, ka ar varu nevienu nevar piespiest milēt. Arī Ļeņina pieminekli.

P. GREBEZS,
bijušais rušonietis Atasiņē

Ar varu piespiest milēt...

Izlasījis «Novadnieka» 24. janvāra numurā ievietoto rakstītu eroči nav atvesti, vēlos izteikt savas domas.

Iedomājieties: ja Staļins būtu vienojies ar Mao Czedunu un Latviju atdevīš Kinai, tad Latvijā godā būtu Mao Czeduna, Čžo Enlaja vai Cin Janas vārds; ja

karā būtu uzvarējuši vācieši, tad Latvijā visur figurētu Hitlera vārds. So valstu partokrāti un armijnieki preiļiem uzspiestu iemilēt un cienīt ne Ļeņina, bet gan Mao Czeduna vai Hitlera pieminekli.

Padomju varas gados sociālisms Latvijā tika veidots pret tautas

Garā pupa

Sagaidot festivālu „Baltica-91”

Kas gan no mums nezina pasaku par garo pupu vai neatceras bērnišas skaitāmpantīnu «Viena maza turku pupa ceļoja uz Angliju», vai kādu no tautas dziesmām par pupu!

Sestdien pupai Preiļos bija lielā diena. Tā tika gan ieldināta, gan apdziedāta, gan... apēsta. Un tas viss notika rajona folkloras ansambļu skates laikā. Ar pupām cienāja žūriju, lai uz dziedātājiem netur ļaunu prātu, ar pupām notika arī izloze — kādā secībā kolektīvi uzstāsies.

Svētkus ievadīja Friča Brīvēznieka Latviešu folkloras biedrības rajona nodaļas priekšsēdētājas Monikas Livdānes latgaliskā uzruna. Ar klusuma brīdi klātesošie godināja vienu no vecākajiem rajona kordirigentiem, skolotāju kora ilggadējā dalībnieka Boļeslava Daukšta piemīni. Tā bija šķiršanās diena no viņa.

Bet tā bija arī jubilejas diena. Annai Kokorišai no Riebiņu «Jumaleņas» — 70 gadi. Viņa tika sveikta ar dziesmu reizē ar visām Apolonijām un Simonām, kurām bija vārda diena.

Tā kā šoreiz bija ieteikts dziedāt par ģimeni, tad ar ģimeni viss arī sākās. Kā atklājums nāca Vaivodu-Kārķļu ģimene ar savu dziedājumu. Pieci vīriešu un seši sieviešu kārtas radnieki Annas Kārķles vadībā dziedāja itin droši. Klēpi omulīgi jutās arī mazā Agnesīte, kas debitēja jau

pirms pusgada, kad pašai bija vēl tikai gadiņš. Un šeit jāpiebilst, ka šī skate bija bagātīgi pārstāvēta ar mazajiem dziedātājiem un dziedātājām. Bērni dzied gan Vidsmuižas, gan Vārkavas, gan Aizkalnes, gan Livānu, gan Rožupes folkloras ansambļos. Un tā bija būtiska atšķirība no iepriekšējām skatēm.

Strikti noteikts bija uzstāšanās reglaments. Trīs dziesmas. Ar tām tad arī vajadzēja pārliecināt kompetento žūriju par savām tiesībām piedalīties Starptautiskajā folkloras festivālā «Baltica-91». Tās sastāvā bija plaši pazīstamais folklorists Jānis Rozenbergs no ZA Valodas un literatūras institūta, Gaujas Nacionālā parka fol-

kloras ansambļa «Senleja» vadītāja Aina Salmane, E. Melngaila Zinātniski metodiskā centra direktora vietniece Liāna Ose un šī centra darbinieki Andris Kapusts un Linda Olšeja.

Maija Aizpuriete šajā skatē piedalījās ar diviem kolektīviem un līdzdziedāja gan Zundānu sievām, gan Livānu 1. vidusskolas ansamblim, tāpat kā Anna Kārķle, pārstāvēt un vadot gan ģimenes, gan Livānu bērnu jaunrades nama kolektīvu. Daudz puļu un enerģijas savu kolektīvu sagatavošanā bija ielikuši Anna Kupre Vidsmuiža, Māra Kondranicka Aglonā, Sandra Prikule Livānos Jānis Teilāns — Preiļos, Riebiņos, Saunā, Vārkavā... Skatē piedalījās arī «Viraksne» un «Vālodzīte» no Jēkabpils rajona. Kopā divdesmit kolektīvi.

Žūrija izvērtēja gan apģērbu, gan muzikālo pavadī-

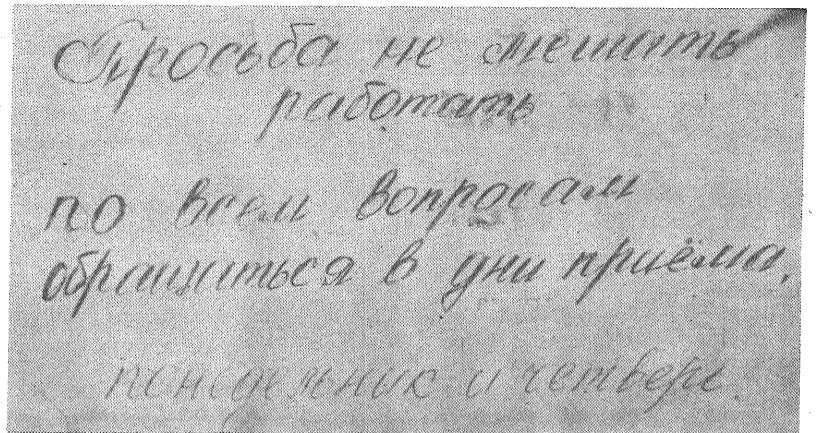

jumu, repertuāru. Tā atzina, ka uz Rīgu varēs braukt aptuveni simts cilvēku. Tātad — divi trīs kolektīvi. Bet tas būs zināms krietni vēlāk, jo komisijai vēl ir jāiepazīstas ar citu rajonu ansambļu sniegtu. Voldemārs ROMANOVSKIS

ATTELOS:
ziedi jubilārei Annai Kokorišai;
notiekošajam vērigi seko žūrija;
laimes pupa — saunieša Aivara Vanaga sauja.
Jāna SILICKA foto

Kas nozog mūsu laiku?

Mūsu laiku nozog daudz kas, — tie ir gan velti gaidīti un nekursējoši autobusi, gan bezgalīgās ik dienas izstāvējamās rindas, gan pilnīgais informācijas trūkums veikalos, vai pat tišprātīga maldināšana. Piemēram, isi pēc veikala atvēršanas kārtīgi stāvošā rinda tiek aizraidīta, jo vīriešu kreklus pret taloniem pārdošot tikai pēcpusdienā, bet jau pulkstens divpadsmitos izrādās, ka kreklu tirgošana tuvojas beigām.

Nesen redakcijā iegriezās sarūgtināta pilsone A. S., ienesa atēlā redzamo nevižīgo uzrakstu, kas bija noņemts no Preiļu dzīvokļu un namu pārvaldes durvīm un vaicāja: kā interešu labā šī iestāde pastāv? Vai tā ir domāta pilsētas iedzīvotāju apkalpošanai, jeb gluži otrādi — visi cilvēki spiesti pakļauties tās interesēm?

J. SILICKA foto

Stimulēsim nedzērājus un nesmēķētājus

Visiem Preiļu rajona iedzīvotājiem izsniegti taloni rūpniecības un pārtikas preču iegādei. Tajā skaitā, pieaugušajiem — taloni tabakai un alkoholiskajiem dzērieniem. Protams, ka pipmaņus un alkohola lietotājus neviens neuzskatīs, un kāpēc gan tas būtu jādara? Taču kāpēc tie, kuri ne-

smēķē un nedzer grādīgos, pret šiem taloniem nevarētu nopirkt kaut ko citu, vairāk vajadzīgu?

Tā tiek darīts Rīgā un dažos citos rajonos. Varbūt ir lietderīgi šo praksi pielietot arī pie mums?

A. KURILOVICS
Preiļos

